

der Wynia's rechtstreekse afstammelingen van Willem Willems de Oude waren, waarvan het merendeel in mannelijke linie, hetgeen van vele Nijdam's niet gezegd kan worden !!!

De naam zegt hier niets. De naam Wynia erfde over in vrouwelijke lijn zoals zo vaak ook de naam Nijdam. Wil men dus consequent zijn, dan zou men met de Wynia's ook de Nijdam's in vrouwelijke lijn moeten schrappen ! want deze Nijdam's zijn minder Nijdam dan de Wynia's Nijdam zijn ! Overbodig nog te zeggen dat zoiets de ondergang van onze vereniging zou betekenen.

Wanneer wij aan alle Nijdam's het recht toekennen tot onze vereniging te behoren, ondanks het feit dat er zijn die driemaal eerder een andere naam dienden te voeren dan de naam Nijdam, daar deze soms driemaal in vrouwelijke lijn overerfde, dan behoren de Wynia's zeer zeker tot de vereniging, daar zij voor het merendeel in rechtstreekse lijn van Willem Willems de Oude afstammen. Ziet U nog maar eens naar die stamboom in het Januari nummer, dan wordt U alles duidelijk.

Het gaat bij ons niet om de naam Nijdam, Wynia, Vleer of Nieuwdam en misschien nog andere namen van aangetrouwde familieleden, het gaat erom wie stelt belang in zijn of haar voorgeslacht dat verwant is aan Nijdam's zonen. NIET DE NAAM, DOCH HET BLOED EN DE GESCHIEDENIS SPREKEN DUIDELIJKE TAAL.

Wij wensen geen separatisme in onze Wynia-rijen, maar ook geen egoïsme in de Nijdamgelederen. Zowel een Wynia als een Nijdam behoort tot het geslacht der Nijdam'stra's (betekenis: afkomstig van Nijdam) en in NIJDAMSTRA ZIJN WIJ ALLEN EEN !!!!

Het Bestuur.

oooooooooooooooooooo

LAAT DE DODEN RUSTEN

Onlangs sprak ik met iemand over sibbekunde en familievereniging. De man keek mij vreemd aan en verweerde zich eerst met: "ik heb geen belangstelling voor mijn familie, zij waren arm en zijn nog arm". Toen ik doorging met te vertellen over de ups en downs die men in alle families tegenkomt, zei de man berispelend: "jullie zouden verstandiger doen de doden te laten rusten, want zij zijn niet meer van deze wereld".

Ook hierop had ik mijn antwoord klaar, doch de man hield daarop een speech, waaruit blijken moest dat men de dood diende te eerbiedigen en wij bovendien aan ons eigen leven reeds meer dan voldoende hadden om ons mee bezig te houden. Ik heb hier eens diep over nagedacht of wij de doden een eer bewijzen hen te laten rusten of dat het onze plicht is hen aan

de vergetelheid te ontrukken. Daarbij dacht ik aan al die groten op aarde, die nimmer rusten, doch voortleven in de gedachten van millioenen. Wij rekenen het algemeen tot een eer en deugd dat een volk dergelijke grootheden heeft voortgebracht en op de zoveelste honderste geboortedag wordt een nationale herdenking gehouden. We doen daar allemaal aan mee, ook de man die de doden wil laten rusten, omdat de doden die hij bedoelde arm waren en niet beroemd.... Het zit in ons om grote mensen te vereren en ik geloof niet dat er ooit iemand onder het "gewone volk" geweest is, die het de adel en het patriciaat kwalijk nam dat zij hun doden in ere hielden door hen te gedenken, door graftombes te bouwen en hun levensgeschiedenis uitvoerig te beschrijven of andere monumenten op te richten.

Het "de doden laten rusten" komt niet voort uit een piëteitsgedachte, doch hoe on-piëteitsvol, het mag klinken, het komt voort uit het feit dat deze voorouders, naar de mening van hun nazaten, onbetekenende mensen waren. Het komt voort uit een bot materialisme in het leven dat zelfs doordringt tot de doden. Wat kan mij mijn grootvader schelen, wanneer ik het maar goed heb... Dat is de gedachte van "de doden te laten rusten".

Wij laten ze echter niet rusten, want welke taak kan grootser en heerlijker zijn, dan het leven aan zovele doden, de herinnering aan zovele vergetenen, en het licht aan velerlei wat in het duister verscholen bleef, t e r u g t e g e v e n ?

Het gaat ons als een kind dat het l e v e n ontdekt. Eerst is zijn wereldje heel klein, allengs wordt het groter en steeds treedt een nieuwe verbazing op. Denkt U nog eens in, hoe heerlijk het was in Uw jeugdjaren de wereld en het leven te ontdekken, stukje voor stukje, vele onplezierige dingen, doch veel meer plezierige dingen. Het was de mooiste tijd van Uw leven, dit ontdekken van het onbekende.

Wij ouderen, die menen reeds lang de wereld en het leven ontdekt te hebben, ja die zelfs de eer zich aanmatigen om over deze dingen te discussiëren, gaan vaak door steeds meer dingen te leren kennen en het "ontdekken" is voor ons oneindig, het gaat voort tot aan onze dood. Doch vele mensen, die steeds "ontdekken", zijn op één punt aan het einde van hun ontdekkingsreis gekomen en dat is nl. bij hun familie, hetzij bij de grootouders of overgrootouders en laten dan verder de doden maar rusten. Doch juist daar dient het ontdekken voort te gaan, want wat wij nergens anders kunnen vinden bij al onze studies, bij al onze ontdekkingen, vinden we juist daar, nl. niets meer of

minder dan een v e r l e n g s t u k van ons e i g e n l e v e n. De kring van bloedverwanten wordt groter en we beseffen niet alléén te staan met onze ouders, grootouders en desnoods overgrootouders, doch een schakel te zijn in een keten van de geslachten.

De doden worden weer levend, wij leren hun naam kennen, hun ouderdom, hun beroep, en gaan verder: hun vrouw, de kinderen,

hun woonplaats, hun huis, hun eigendom, ja, zelfs hun huisinrichting en hun financiële welstand worden ontdekt. En nog is het niet genoeg, steeds willen we meer weten, het wordt een sensatie: het ontdekken van het leven van diegene, waar wij uit voortgekomen zijn.

Het leven gaat voort. Zien we terug dan zien we niets dan leven. Uit de nacht der tijden duikt dit leven op en aan de top staan wij of onze kinderen. Dit leven willen wij ontdekken. Voor zover mogelijk de daden van onze voorouders, wanneer dat niet meer mogelijk is, hun namen en wanneer dit ook verhinderd wordt door de eeuwen, dan het leven van het volk waartoe zij behorden en uiteindelijk het leven van de mensheid, de geschiedenis van het leven hier op aarde.

Ondanks dat de dood een einde maakt aan het individuele leven van hen die voor ons leefden, ging het leven voort. Niet de dood roepen wij op tot leven, dit gaat buiten onze macht, doch het leven van onze voorouders dat voortging van moeder op kind. Dit leven, de erfstroom in ons bloed, roepen wij op uit de vergetelheid, omdat dit leven niet bij de dood m a a r b i j o n s b e h o o r t ! Dit leven l e e f t v o o r t i n o n s !

Willem Nijdamstra.

oooooooooooooooooooo

UIT DE PERS IN DE 18e EEUW.

1711.

- 00.04. Groot Turks offensief tegen Rusland begonnen.
- 17.04. Keizer Joseph I overleden.
- 01.07. Russen aan de Proeth door de Turken verslagen.
- 23.07. Vrede tussen Rusland en Turkije. Czaar Peter blijft in functie doch moet Azov aan de Turken afstaan.
- 08.10. Vrede tussen Engeland en Frankrijk. Koning Lodewijk XIV moet Gibraltar, Port Mahon, New-Foundland en de Hudsonbaai afstaan aan Engeland. Ook verliest Frankrijk het recht van de negerhandel in Amerika.
- 12.10. Koning Karel III van Spanje met grote meerderheid tot Keizer van het Duitse Rijk gekozen als opvolger van Joseph I.
- 10.11. Engeland deelt Holland mede de vrede met Frankrijk te hebben gesloten.
- 22.12. Koning Karel als Keizer Karel VI van het H. Roomse Rijk gekroond.

1712.

- 00.01. Prins Eugen wordt ook opperbevelhebber van de Hollandse troepen.
- 12.01. Vredescongres te Utrecht onder druk van Engeland.
- 15.03. In Sneek zijn vele Franse en Duitse krijgsgevangenen gelogerd, die gevangen waren genomen in de slag van Ramilies (1706).
- 00.04. Petersburg wordt de hoofdstad van Rusland.
- 28.04. Duco van Haren, Grietman van Stellingwerf hield met vele ingezetenen een jacht op wolven. Te Oldeholtpade werd er een dood geschoten door Albert Harms uit Wolvega.
- 24.07. Maarschalk Villars veroverd bij verrassing een Nedl. magazijn in Marchiennes. Prins Eugen ziet af van een aanval op Parijs en ontruimt Quesnoy, Douai en Bouchain. De Fransen rukken zogevierend de Nederlanden binnen.
- 12.09. Jan Hendriks te Cozum verkoopt zijn huis met linnenwovertij voor slechts 260 car. gls.
- 05.11. Koning Philips V van Spanje doet afstand van de troon.
- 12.11. Turkije verklaart opnieuw de oorlog aan Rusland.

oooooooooooooooooooooooo

HET ROS OF DE ROS ?????

Ros is onzijdig volgens de Nederlandse woordenboeken. Toch lijkt het mij als leek op gebied van de talenstudie, dat hier iets niet in de haak is. Vandaar ook dat ik hier op deze plaats het oordeel van onderwijzers of andere deskundigen in onze familie vraag. U begrijpt wel dat deze vraag in verband staat met een artikel in de vorige Tyge over het Saksonros waar ik de Saksonros schreef om critici uit de tent te lokken, hetgeen inmiddels is gebeurd.

Volgens de literatuur wordt met ros een hengst bedoeld en niet paard in het algemeen. Er is geen paardensoort dat

BOEKBESPREKING.

"De Hanja en Hania's", genealogisch overzicht van de verschillende geslachten Hania, Hanje, Hanje, Hanja etc., samengesteld in opdracht van het Hania-fonds door W. Tsj. Visser, 32 pag. prijs f. 5.-. Talrijke Hania-geslachten worden hierin beschreven, doch met een vermoende adellijke afstamming wordt afgerekend. Voor de buitenstaander is het wel aardig dat hierin onthuld wordt dat Abe Lonstra zijn naam aan Hania-voorouders te danken heeft en deze naam reeds voorkomt in 1500. Het boekje is een aanwinst voor de Hania's maar ook voor de genealogie in het algemeen.

H.N.

"It Beaken", jrg. XV, nr. 4, Augustus 1957, begint met een artikel over "de Upstalbeem" door Douwe Kalma. Dr. Tj. W. R. de Haan en Dam Jaarsma schrijven over het straatlied van Hurlingen. De J. J. Kalma heeft onderzoekingen verricht en een studie gemaakt van het zwaard van Grote Pier in het Fries Museum en beschrijft de resultaten in een goed gedocumenteerd artikel. De lijst van boeken die Gysbert Japix in zijn bezit had wordt vervolgd en tenslotte worden nog een paar taalkundige artikelen aangetroffen.

H.N.

oooooooooooooooooooo

MERKWAARDIGE GRAFSCHRIFTEN.

Spanbroek:

Hier ligt begraven mijn vrouw Griet
 In den hemel is sij niet
 In de hel
 Dat weet ik wel

oooooooooooooooooooo

STORM - WIND

In 1709 werd in Oostermoer geboren Sybrigjen Johannes Windstra, die op 7.2.1822 te Bergum huwde met Liebe Andries Bosma. Sybrigjen Windstra was een dochter van Johannes Froorks Windstra en Trijntje Sybes Storm.

aangeduid wordt met de naam "rossen". Wel wordt het woord rossinant, (paard van Don Quichotte) voortals "knol". Nu zeggen we nooit: het knol, maar altijd: de knol. Het is mij een raadsel hoe een uitgesproken mannelijk wezen als een hengst, een knol, dus ook een ros, onzijdig zou zijn in de Nedl. taal. Wanneer we bovendien de vurige hengst in de Saksische wapens zien, dan wordt het wel heel moeilijk om van "het" te spreken. Wie geeft hiervoor een duidelijke verklaring?

oooooooooooooooooooo

WERFT LEDEN EN LEZERS !!!!!!!!!!!!!!!

FAMILIEBERICHTEN.

In plaats van kaarten
Met blijdschap geven wij kennis van de
geboorte van ons zoontje en broertje

T J E R K

J.S.Nijdam
S.Nijdam-Overdijk.
Klaasje.
Wietske.
Teerns, no. 2, 11 Aug. 1953.

Langs deze weg betuigen wij onze op-
rechte dank aan allen, die de 26ste
Augustus voor ons tot een onvergete-
lijke dag hebben gemaakt.

S. WIJNIA
G. WIJNIA-BARKER

Westerend 98, Welsrijp.

Hiermede vervullen wij de treurige
plicht u kennis te geven van het over-
lijden van onze lieve vader, behuwd-
en grootvader

S I E B E E. J A N S M A,

in de ouderdom van 77 jaar, vroeger
wed. van Trijntje S. Nijdam.
Leeuwarden, 8 Sept. 1953
Eysingastraat 16

Irnsun:
F. Pasma-Jansma
W. E. Pasma.
Leeuwarden:
E. H. Jansma
Wed. H. Schuitemaker-Wierda
Beverwijk:
T. Bos-Jansma
H. Bos en kleinkinderen.

Heden overleed, door een ongeval,
onze dierbare zoon, broeder en oom

W I E G E R W I J N I A

op de bloeiende leeftijd van ruim
21 jaar.

Zeer zwaar valt ons dit verlies,
doch wij wensen Gode te zwijgen.

S. Wijnia
B. Wijnia-Folkerts
broers, zusters,
oomzeggers.

De rouwdienst vond plaats op Dinsdag
15 Sept. in de Hervormde Kerk te
IJtens.

IJtens, 11 September 1953.

Berne:

A N N I G J E

famke en suske fan
H. H. Nijdam,
S. Nijdam-Kalsbeek
Hoite
Knillis
Eeke

Grou, 12 September 1953.
Hôflân.

Berne:

W I L L E M T S J E R K A U K E

jonkje en broerke fan:

W. Tsj. Vleer
E. Vleer-Jagerman
Mariké Klara

Hurdegaryp,
"Op Honk"
18e fan Hjerstmoanne 1953.

WIJ, DE FAMILIEGEMEENSCHAP, ERKENNEN VERBONDEN
TE ZIJN MET ONS VOOR- EN NAGESLACHT EN ZIJN ONS
BEWUST EEN DOOR GOD GESCHAPEN NATUURLIJKE EN
ORGANISCHE EENHEID TE VORMEN, DIE REEDS EEUWEN
BESTAAT. WIJ STREVEN ER NAAR ALLE FAMILIELEDEN
WEER IN DEZE GEMEENSCHAP TE VERENIGEN, ELKANDER
TE HELPEN EN VAN DIENST TE ZIJN. ALS ZONEN EN
DOCHTEREN VAN EEN OUD-FRIES EIGENERFD GESLACHT VOELEN WIJ ONS VER-
PLICHT DE BELANGEN VAN ONS GESLACHT TE BEHARTIGEN, DE FAMILIEBAND TE
VERSTERKEN EN DE STUDIE OVER HET VOORGESLACHT TE BEVORDERN.

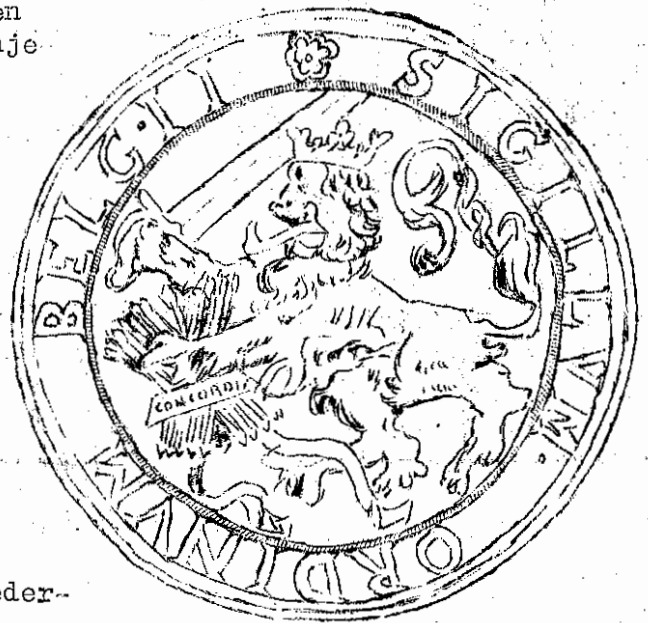
NEDERLAND EN DE HERALDIEK

III.

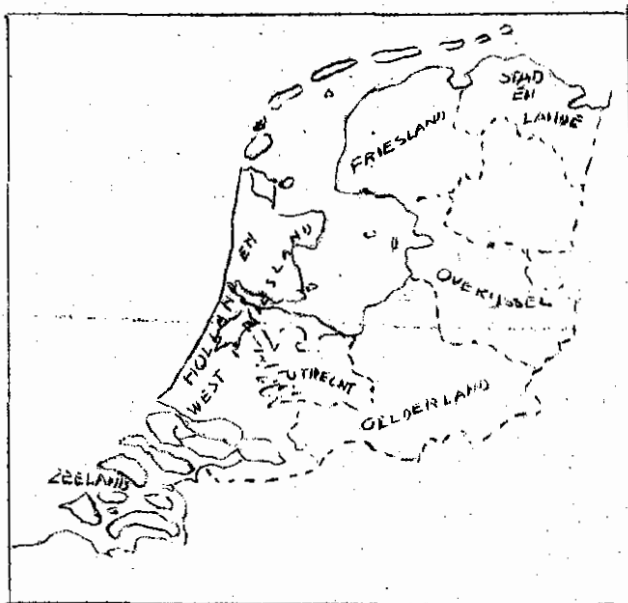
Talrijke hertogen, graven en heren gingen de leeuw in hun wapen voeren. Een leeuw kreeg echter de overhand in deze gewesten en dat was de leeuw van Holland. Holland werd immers weldra het machtigste gewest in de Lage landen boven de rivieren, zodat het geen wonder is dat de Hollandse leeuw later de leeuw van de Republiek der Zeven Provinciën is geworden.

Toch heeft de rode leeuw later plaats moeten maken voor een gouden leeuw in de statenvlag. Was deze aanvankelijk een copie van het wapen van Holland, in de 18e eeuw keerde men de kleuren om en werd het een gouden leeuw op een rood veld. Deze vlaggen namen echter de tweede plaats in, want het oranje-blanje-bleu en later het rood-wit-blauw waren de officiële kleuren van de republiek.

Welke plaats de leeuw bij ons innam werd duidelijk in 1795, toen een barbaars storm van patriotten afrekende met de heraldiek, als een overblijfsel van het feudalisme. Alle wapens en wapenfiguren, die men kon vinden, moesten het ontgelden, zelfs de grafzerken werden niet gespaard. De wapens der provinciën hadden afgedaan, doch wanneer de Bataafse republiek een symbool krijgt is het wel is waar de Hollandse maagd met de pijlenbundel, doch naast haar zit de leeuw. Zelfs in deze revolutionaire tijd bleef de leeuw mede het symbool van de Nederlanden.

Zegel van de Zeventien Verenigde Nederlanden.

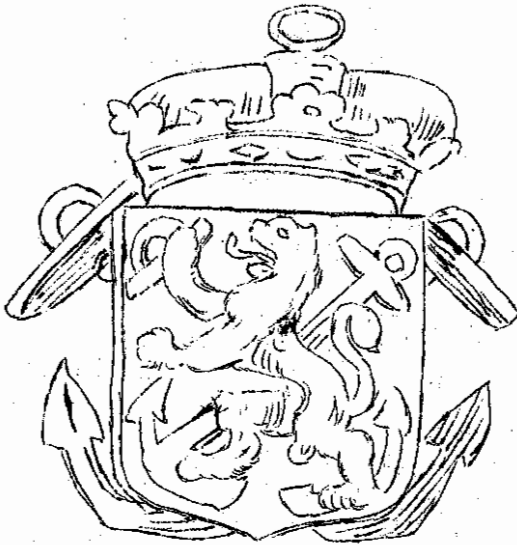

De Republiek der Zeven Provinciën, zonder Brabant, Drenthe en Limburg.

Daar het steeds de Hollandse leeuw is, die als symbool dient, verdient dit wapen ook een bijzondere aandacht. Omtrent de oorsprong van het wapen is weinig bekend. Beweerd wordt dat aanvankelijk een rode balk op een veld van goud gevoerd werd, doch een werkelijk bewijs hiervoor kan niet geleverd worden. Om welke redenen de kleuren rood en goud gekozen werden is ook duister. Toch mogen wij bij de oorsprong van het wapen van Holland de afstamming van het Hollandse gravenhuis niet vergeten. Lag deze oorsprong lang in het duister gehuld, thans zijn er twee theorieën, nl. een theorie dat de graven van Holland stammen uit het Friese Koningshuis en een tweede theorie dat de Hollandse graven nazaten zijn van de Vikingen.

Volgens Jaekel zou de stamreeks van de Hollandse graven er als volgt uitzien: Graaf Dirk I (921 Graaf van Kennemerland) met Waldger van Ifterlake, Graaf van

Hameland en Teisterbant, zoons van Gerulf de Jonge, Graaf van Holland in 885 en 889. Deze had tot broer Aartsbisschop Gunther van Keulen en als zuster de moeder van Bisschop Redbad van Utrecht 899. Gerulf de Jonge was een zoon van Dirk, Theodericus of Thiadrik, die in 863 beleend werd met Egmond en omgeving. Deze Dirk was een zoon van Graaf Gerulf de Oude 810-839. Zijn vader was Graaf Thia de rijk of Dirk, 768-793 en had tot grootvader Alfbad en grootmoeder een dochter van Karel Martel. Alfbad regeerde van 734 - 768 en was een zoon van Hrodbad of Poppo, die in 734 de slag aan de Boorn verloor. Volgens Jaekel was Poppo een zoon van Koning Redbad. Deze stamboom van Jaekel wordt betwist. Hij baseert de samenstelling op gegevens uit de klooster annalen van Fulda en het grondbe- zit dat daarin genoemd wordt.

Admiraliteitswapen van Holland en West-Friesland.

Dat de Hollandse graven van de Vikingen zouden afstammen wordt een onhoudbare veronderstelling, wanneer we zien naar het jaar 839. Op 8 Juli van dat jaar krijgt Graaf Gerulf van Lodewijk de Vrome zijn Friese bezittingen terug die geconfisqueerd waren vanwege Gerulf's houding in de machtsstrijd tussen Lodewijk en Lotharius.

Van 820 tot 834 waren er geen Noormannen invallen in Friesland. Toen Gerulf's bezittingen geconfisqueerd waren begonnen de aanvallen weer, zodat wel een verwantschap tussen Gerulf en de Deense Viking Harald verondersteld kan worden, doch het onwaarschijnlijk is dat hij een Deense graaf geweest zou zijn. Bovendien komt nog de vraag: wanneer is deze Gerulf naar Holland gekomen, terwijl nergens melding wordt gemaakt van een grote Noormannen-inval vóór 834?

Ofschoon Jaekel's theorie niet bewijsbaar is, wegens het ontbreken van andere gegevens, lijkt het mij toch wel waarschijnlijk dat de Hollandse graven van de Friese koningen afstonden. Wij mogen niet vergeten dat Holland zelfs in de 12 e eeuw officieel nog Friesland genoemd werd. Trouwens, de naam Holland treedt voor het eerst in de geschie-

De Hollandse Maagd, symbool van de Bataafse Republiek in 1795.

denis op in 1064. Onder Holland wordt dan verstaan het tegenwoordige Zuid-Holland. Later wordt bv. Rijnland herhaaldelijk Noord-Holland genoemd en het tegenwoordige Noord-Holland: West-Friesland.

(wordt vervolgd)

De Bataafse Republiek 1795.

DE NALATENSCHAP VAN BOTE IDZES NIJDAM
(1658 - 1717)

vervolg van pag. 83.

Item deselve debet weg. ontvangen penn. van Rense Ates voor drie oude Bargaen, de somma van hondert twintigh Car. guld. en een halve ducaton, onder deductie van ses £ wegens geleverde Brood aan W. Boote Idzes des blijvende Vijff en twintig Car gls. aan broodt onder Rinse Ates van voors. somma volgens accoort te goede, welcke door Idzert Botes Nidam vaders wegen sal ontvangen werden, ende daeromme na deductie van bovengerede ses Car. gls de geheele restante somma voor ontvangh hier brengende tot een hondert Vijff Car. guldens ellef stuyvers acht penninge dus 114-11-08.

Item deselve Idzert Bootes Nidam eleff car.gls. vier stvrs. voor twee iaaren intres van een hondert ggl. capitael wegens een obligatie ten laste van Todde Wigles leggende hier vooren ten inventario beschreven, de 9 Juny 1711 ende 1712 volgens Annotatie daar op staende ten overstaan van Comis geschiedt dus 11-04.

Item deselve debet wegens een hondert car. gls twee stvr. wegens ontvangen penningen van Sijke Pijters Dirk Gabes Vrouw van geleverde vette waren 100-02-00

Joan Clazes tot Friens debet wegens roufinge van een peerdt, de soma van seventien car. gls. tien stvr. dus 17-10-00

128-16-00

Jantje Miekkes debet van 't geen van Ate Jans wegens wwol heeft opgebeurt 5-05-00

Deselve wegens 't geene tot Campen heeft opgebeurt 12-10-00

De selve debet wegens 't geene sijent wegen is verreekent met de Seccr. Haringa in affkortinge van sijn achterstallingen intres 23-06-00

Idsert Botes debet de cooppenn. van een peerdt ontfangen van Albert Jenties tot 87-08-00

Idsert Botes brengt hiermede voor profijt soodanige vijff en 't sestigh Car.gls drie stvr. en 12 penn. als Sioeck Andrys bij slot van Rekeninge boven hier voor geïnventariseerde 114 Car.gls 2stvr. bevonden is schuldig te wegen. 65-03-12
193-12-12

ONTSTAAN EN BETEKENIS VAN ONZE VOOR-EN ACHTERNAMEN VI.

Is dit de toekomst? Met het realisme van deze tijd voor de ogen zouden wij dit wel denken. Ik geloof niet dat de traditie zo sterk zal zijn, dat de kinderen straks bespot zullen worden om de betekenis van hun naam. Welke namen zullen we dan veelvuldiger zien worden of wellicht uit de middeleeuwen zien herrijzen? Ik geef veel kans aan Martha = de huiselijke, Theodora = godsgeschenk, Maria = van godgeliefde, Hortense = bloem, Eva = het leven gevende, Dorothea = godsgeschenk, Antonia = voornam, Agatha = de goede, Melchior = koning van het licht, Magnus = de groote, Casimir = vredestichter.

Johannes = God is genadig, Hilarius = de vrolijke, Felix = de gelukkige, Floris = de bloeiende, Erasmus = de geliefde, Cornelis = de sterke, August of Auke = de oerwaardige, Tot zover de hebreeuwse en latijnse namen, maar waarom niet juist de eigen namen gekozen? Wilma = beschutter, Karla = de vrije, Alwine = elfenvriendin, Ella = edele vriendin, Kunigonda = strijdster voor het geslacht; Minna = geliefde, Oda = de huiselijke, Ursula = moedig meisje, Frederika = vreederyk, Edmunda = de gelukkige, Bertha = de schitterende, Alfreda = edelvrede, Adelmoe of Alma =

adel en moed, Aaltrude of Aaltje = de edelge-
 liefde, Wynand = de moedige, Manfred = vredeman,
 Koenraad = koen en raad, Godewin = goede vriend,
 Wino of Wynne = vriend, Erik = oer, Willelm =
 beschutler, Alred = edelwachter, Alewyn = edel-
 vriend, In Friese vormen zien wij by. mooie namen als Folk-
 win = volksvriend, Thiadrik = volksvoorste, Si-
 bald = dapper, Aldrik = adellijk, resp. luiden
 deze namen Folke, Tsjerk, Siebe en Ale. Odalhwil =
 strijder voor het ouders erf, Hildogard = strijdende
 beschermster, Elmoe = edelmoed, Liafwina = lieve
 vriendin, etc.

De meeste Nederlandse namen zijn meer ingeburgerd in hun ver-
 basterde vorm dan in hun oorspronkelijke, zodat een teruggrippen
 op de oorspronkelijke vorm wel aan te bevelen is. Natuurlijk
 dient men ook de traditie in acht te nemen van het geven der
 namen van de grootouders. Kent hier een naam onder voor die
 men, de betekenis konnende, nimmer zou willen geven aan het
 kind, ga dan niet een ander familielid vernemen, maar een-
 voudig een voorvader in rechtstreekse mannelijke lijn. Trouwens
 we komen hier op het terrein der keuze, waarover de ouders
 dienen te beslissen. Weten zij er geen raad op en voorziet de
 leetuur over dit onderwerp ook niet in een oplossing, dan
 vrage men een deskundige.

Meneer dat de betekenis van de namen hier uitvoerig is uit-
 eengezet en dit vraagstuk van verschillende zijden belicht is
 in verband met de toekomst, willen we overgaan om de geschie-
 denis van de ontwikkeling der namen in Nederland te bekijken.

DE OUDSTE NAMEN.

De oudste namen waren samengesteld uit naam-stammen. Er be-
 staan in de Germaanse talen enige honderden van deze stammen.
 Veelal zijn het uitdrukkingen als roem, koen, raad, glanzend,
 strijd, speer, vriend, dag en daarnaast namen van dieren en

ADAL, AL = adol.
 ALF = elf (mythisch wozen).
 ASE = god.
 BAD = strijd / oorlog.
 BALD = dapper.
 BER, BERN = beer.
 BET, BERCHT = glanzend.
 BRAND = zwaard.
 BRUN = harnas.
 BURGH = behoud.
 CAR = vrij.
 CUN = voornaam.
 DRUD, TRUD = vriendin.
 ED = gelukkig.
 EG = hoekzwaard.

EIS, AGIS = schrik.
 EL, ETHEL = edel.
 ENG = stralend.
 ERE = eer.
 EVER = overzwijn.
 FRI = vrij.
 FRIDU = vrede.
 GARD = bescherming.
 GEIL = driest.
 GEUD = bezit.
 GER = speer.
 GIS = pijl.
 GOD = goed.
 GOLD = goud.
 GUND = strijd.

HAD = strijd.
 HARD, HERD = sterk.
 HELM = beschutler.
 HER = leger.
 HILD = strijd.
 HLIJD = voornaam.
 HROD = roem.
 LAND = land.
 LEF = nazaat.
 LIAF = lief.
 LIND = goheim.
 LIUD = volk.
 MEGIN = macht.
 MER = voornaam.
 MOD = moed.

MUND = beschermer.
 NAND = koen.
 NATH = dwang.
 ODAL = ouders erf.
 OS = halfgod.
 RED, REGIN = raad.
 RIK = aanvoerder, leider.
 SI = overwinning.
 SWITH = sterk.
 THIAD = volk.
 WART = hoeder.
 WI = strijd.
 WIN = vriend.
 WOLF = wolf.

(wordt vervolgd)

R A A D

Als ge wilt uit vrijen gaan,
 Kijk je meest de Dochter aan,
 Maar, zoo ik u raad mag geven,
 Kijk de Moeder ook eens even;
 Liefde maakt u mogelijk blind...
 Denk: mal moertje geeft mal kind!

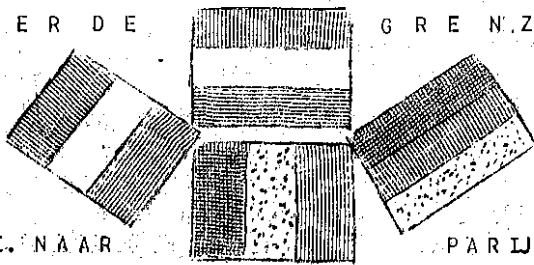
Is de Moeder vuil of knap,
 Is de Moeder lui of rap,
 Is de Moeder bits of goedig,
 Is ze nedrig of hoogmoedig
 Denk, eer je om de Dochter kwam,
 Vrucht valt dichtbij den stam!

Menig trouwt wel, éér hij 't weet,
 Bestemoer, als maagd verkleed,
 Jeugdij haar en oude stroken; ...
 En hij merkte, in weinij weken,
 Dat hij eig'lijk ging ter trouw
 met de moeder van z'n vrouw!

J.P. Heye.

bomen. Ook ouders-erf, speer, pijl, voornaam, raad etc. waren
 naamstammen. We laten hier een 60-tal der meest voorkomende
 naamstammen uit het Fries-Nederlandse taalgebied volgen met
 de betekenis er bij. Uit deze zestig stammen zijn de meeste
 Nederlandse en Friese voornamen ontstaan, zodat met behulp
 hiervan vrijwel alle Nederlandse namen te verklaren zijn.

OVER DE GRENZEN.

3.

Gastvrijheid.

Eerst ga ik nog even bij vrienden op bezoek. Zij wonen in een knus straatje met keien en gevels van twee eeuwen geleden of ouder. Over gevels gesproken! Zeerzaam schoon! Daar kan de Antwerpenaar recht trots op zijn. Men is dit ook, want alles wat door de V-bommen verwoest werd, en dat is heel wat, wordt in de oude stijl weer opgetrokken. Snoezig zijn de Groenplaats en omgeving. Mooi is ook de omgeving van de Schelde, waar nog middeleeuwse gebouwen staan. Daartussen echter de zeemanskroegen, die er minder snoezig uitzien.

De gastvrijheid bij de Antwerpse vrienden is overmatig. Ben je gast, dan moet je oppassen of je komt er ziek vandaan. Meer vlees dan brood, meer appelbollen dan roggebrood, meer vla dan pasteitjes, meer melk dan koffie wordt er gegoten en gedronken. Men weet nooit hoe men zoveel gastvrijheid moet belonen. En daar tussen door babbelt men op het soetsappigste Vlaams over allerlei dingen, die nooit vervolgen. Is de maaltijd beëindigd, of liever gezegd heeft men die met krachtige termen en tevens met een gebaar van dankbaarheid beëindigd, dan komt de bierkruik er aan te pas en drinkt men precies zoveel, dat men met een Hel-landso maag er misselijk van wordt.

Dozo eerste nacht bleef ik in Antwerpen, omdat er verschil-londe zaken waren te regelen. Ik zal niet uitwijden over de typische huizenbouw en hoe men daar dikwijls moet sla-pen. De stad is ook over-bevolkt en de woningen zijn klein. Misschien zegt dit reeds genoeg. Wel wil ik nog opmerken dat deze oude

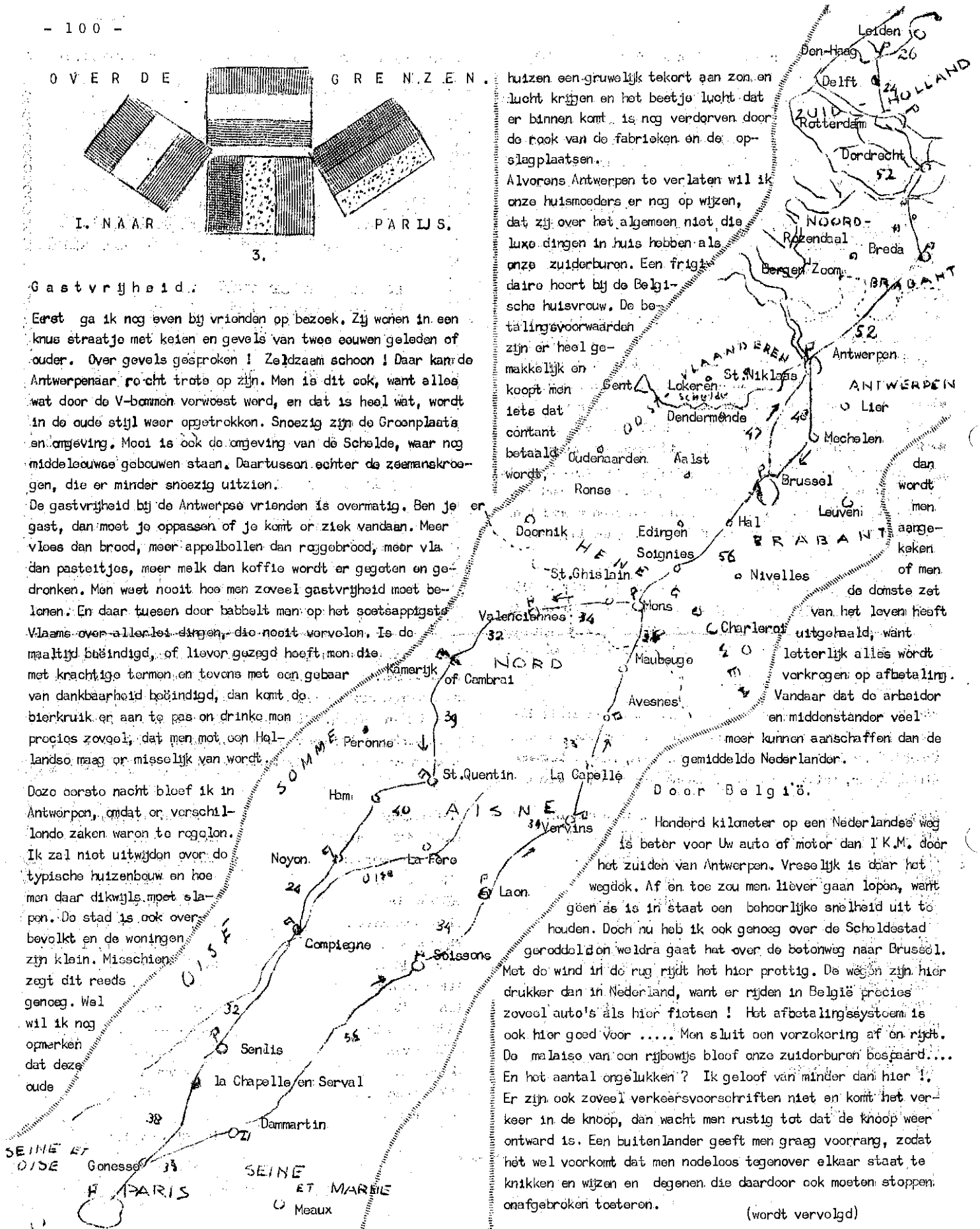
huizen een-gruwelijk tekort aan zon en lucht krijgen en het beetje lucht dat er binnen komt is nog verderven door de rook van de fabrieken en de op-slagplaatsen.

Alvorens Antwerpen te verlaten wil ik onze huismoeders er nog op wijzen, dat zij over het algemeen niet die luxe dingen in huis hebben als onze zuiderburen. Een frigit-daire hoort bij de Belgi-sche huisvrouw. De be-talingsvoorwaarden zijn er heel ge-makkelijk en koopt men iets dat contant betaald wordt,

er dan wordt men aange-keken of men de domste zet van het leven heeft uitgehaald, want letterlijk alles wordt verkregen op afbetaling. Vandaar dat de arbeider en middenstander veel meer kunnen aanschaffen dan de gemiddelde Nederlander. Door België's.

Honderd kilometer op een Nederlandse weg is beter voor uw auto of motor dan 1 K.M. door het zuiden van Antwerpen. Vreselijk is daar het wegdek. Af en toe zou men liever gaan lopen, want geen de is in staat een behoorlijke snelheid uit te houden. Doch nu heb ik ook genoeg over de Scholdestad geroddeld en weldra gaat het over de betonweg naar Brussel. Met de wind in de rug rijdt het hier prettig. De wegen zijn hier drukker dan in Nederland, want er rijden in België precies zoveel auto's als hier fietsen! Het afbetalingssysteem is ook hier goed voor Men sluit een verzekering af en rijdt. De malaise van een rijbewijs bleef onze zuiderburen bespaard... En het aantal ongelukken? Ik geloof van minder dan hier!. Er zijn ook zoveel verkeersvoorschriften niet en komt het ver-keer in de knoop, dan wacht men rustig tot dat de knoop weer ontward is. Een buitenlander geeft men graag voorrang, zodat het wel voorkomt dat men nodeloos tegenover elkaar staat te knikken en wijzen en degenen die daardoor ook moeten stoppen onafgebroken toeteren.

(wordt vervolgd)

DE WERELDGESCHIEDENIS SCHUDT OP HAAR FUNDAMENTEN

II.

vervolg van pag. 82.

Er is gezocht aan de Azoren, aan de Kaap Verdische eilanden en bij Madeira. Van geologische zijde werd er reeds lang op gewezen dat in de laatste 12.000 jaren nergens een groot land in de Oceaan verzonken was en dat men Atlantis niet in de Oceaan moest zoeken. Een paar jaar geleden schreef de geleerde Rachel Carson haar studie "De wereldzeeën, waarin zij de geheimen der zee en zeespiegel op uitstekende wijze belichtte. Haar werk is algemeen geëerd geworden en in tientallen landen vertaald.

Rachel Carson, dus niet de eerste de beste dominee of geoloog, schreef dat naar haar mening Atlantis gezocht moest worden in streken die de laatste 10.000 jaar verdronken waren en ook zij dacht hierbij aan de Noordzee.

De Phoeniciërs, bekende zeevaarder uit de tijd van vóór Christus, haalden barnsteen uit de Oostzee en tin uit Engeland. Een bewijs dat deze streken in de handelsroute van Oosterse volkeren bekend waren.

In Denemarken zijn vondsten gedaan die bewijzen dat ook hier ot-telijke honderden jaren vóór Christus een cultuurvolk leefde, dat zeker relaties onderhield met het zuiden.

We hebben hier te doen met een probleem, waar enerzijds enkele tekenen aanwezig zijn dat Dr. Spannuth gelijk kan hebben, terwijl anderzijds de wetenschap op talloze argumenten aanneemt dat de oudste beschavingen ontstaan zijn in Voor-Azië en een cultuur-land in Noord-Europa voor onmogelijk houdt. Hierbij moet men dan de anthropologische visie, dat het blanke ras ontstaan zou zijn in Noord-Europa, uitschakelen, hoewel 40 % der anthropologen dit wel aannemen. Ook de filologen menen dat het Sanskriet, de oudst bekende taal, haar oorsprong aan de Oostzee gehad kan hebben.

Hebben we dus aanwijzingen dat er geleerden zijn, die niet zo vast meer geloven in het "ex oriente lux", dit neemt niet weg dat duizenden jaren door de mensheid geloofd is dat het Oosten, het morgenland, ook het land van de geboorte der beschaving was. In dit geloof werden generaties opgevoed, ridders Vorsten hun politiek, was de Kerk en de Godsdienst vergroeid, had de wereld een aanzien verkregen. En nu komt Dr. Jurgen Spannuth, de eenvoudige Noord-Friese dorpspredikant. Met grote zekerheid verkondigt hij dat de Egyptische legenden, de Griekse wijgeren, doch ook de Bijbel (zondvloedverhaal) hem de zekerheid reeds geven dat Atlantis gezocht moet worden bij Helgoland. Ook de oude Friese mythen en sagen sterken hem in dat geloof en tenslotte wijst hij op geologische- en anthropologische studien, om dan voor geleerden en studenten aannemelijk te maken dat hij de waarheid spreekt.

Vorig jaar werd met Amerikaanse financiële steun door hem en

studenten van de Munchener Universiteit een expeditie ondernomen. De gevonden muur en de grafstenen waren het resultaat. Een deel der wetenschaps-mensen lachte toen. Spannuth gaat ochter verder. De wetenschap wacht op meldingen uit Noord-Friesland. Het is geen werk van waken, maar van maanden. Intussen gaan de speculaties door en zijn er steeds meer instellingen die het werk van Dr. Spannuth gaan steunen. Zal hij in de tijd van een nieuw-Atlantis ook het oude Atlantis ontdekken? De tijd zal het leren.

oooooooooooooooooooooooooooo

VADER ABRAHAM DE TWEEDE.

Uit het Doopboek van WIJK BLI DUURSTEDÉ:

1732 den 3e Maart: gedoopt het kind: van Joris Kroeder, 85 jaren en Johanna Bezek.

1734 den XI July het kind Gerrit, ouders Joris Kroeder 87 jaren oud en Johanna Bezek.

Commentaar overbodig:

oooooooooooooooooooooooooooo

UIT DE OUDE DOOS XLI.

Familieberichten Wynia.

Alvorens de familieberichten Nijdam en Vleer weer te vervolgen, voelen wij ons verplicht eerst de familieberichten Wynia te publiceren over het tijdvak 1840-1897. Anders zouden onze Wynialeden achtergesteld worden bij de andere leden. Daar deze publicatie met de kleine letter geschiedt, worden deze berichten in sneller tempo geplaatst dan vroeger de Nijdam en Vleer advertenties. Dus Nijdam's en Vleer'on nog overgeduld!

Heden avond onstreeks elf een tweede uur overleed tot onze droefheid; mijn geliefde Echtgenoot en den Kinderen zorgdragende Vader, PIETER REINDERS HARTMANS, in den ouderdom van vijf en zestig jaren en bijna zes maanden.
Blye, den 5 Mei 1869. IJTJE ANNES WINIA.

VIJFTIG JARIGE HUWELIJKSVEREENIGING VAN
J. F. WINIA en
G. U. ANDELA.
Tot hiertoe heeft ons de Heer geholpen. Hartelijk dank voor de menigvuldige deelneming aan ons betoond op deze dag.
Wormels, 15 Mei 1869.

Arum, 10 Sept. 1869. Door des Heeren goedheid voorspoedig bevallen van een welgeschapen zoop. A. DIJKSTRA, geliefde echtgenoot van D. WINIA.

Ondertrouwd, 29 September 1870.
J A N M. W Y N I A van Britsword en
T E A T S K E D. D I J K S T R A van Wieuwerd,
Kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden.

Getrouwd 13 October 1870.
J A N M. W Y N I A van Britsword en
T E A T S K E D. D I J K S T R A van Wieuwerd.
Kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden.

Wommels, den 13 April 1871. Hedenavond onstreeks 8 uur,
ontsliep zacht en kalm onze geliefde en zorgdragende
Moeder
A K K E F O E K E S W Y N I A ,
Weduwe van MEINDERT THEUNIS WYNIA, in den gezegenden
ouderdom van ruim 84 jaren. Hoewel dankbaar voor haar
langdurig bezit treuren wij echter om haar gemis, die
ons zoo dierbaar was, doch het volle vertrouwen in
Jezus Christus als haar Zaligmaker en Middelaar bij God,
doet ons kalm berusten in de Wil der Almachtige.
F.M.WYNIA,
Uit aller naam.
Kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

Kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden:
Getrouwd te Boleward, 20 Mei 1871.
S I M O N L. W Y N I A van Cubaard met
T I E T J E F. W Y N I A van Lollum.

Getrouwd te Wommels, 10 Juni 1871
A. T. W Y N I A van Wommels en
S. S. W I E R S M A van Oosthem.

Franker, 7 September 1871. Heden voormiddag overleed,
tot mijne diepe droefheid en die van haren Vader en
vorders Betrokkingen in de hoop op een beter leven, na
eene langdurige geduldige sukkeling, mijne geliefde
Echtgenoot T J I T S K E S T A V I N G A, oud 27 jaren,
mij nalatende een kind, oud 1½ jaar.
R. E. W Y N I A .

Bovallen van een Zoon R I E M K E F. E E K M A, Echt-
genoot van F. G. W Y N I A.
Hijbard, den 14 February 1872.
Kennisgeving voor Vrienden en Bekenden.

Door Gods goedheid bevallen van een Zoon A. T. D I J K S T R A,
geliefde Echtgenoot van D. F. W Y N I A.
Arum, den 6 Mei 1872.
Kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

Heden namiddag 1 November ontvingen wij de treurige tijding
dat onze oudste zoon F O E K E J A N S W Y N I A,
Echtgenoot van PIETJE F. DE BOER, den 6 October 1872, na
eene ziekte van zeven dagen te Orange City Suow Conti
staat Yowa in Noord-Amerika, in den ouderdom van ruim
50 jaren is overleden. Zacht en kalm moet zijn einde ge-
weest zijn, het leven was hem Christus, het sterven gewin.
Wommels, 4 November 1872.
J.F.WYNIA,
G.U.ANDELA
Kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden.

45 J A R I G E H U W E L I J K S V E R E E N I -
G I N G V A N
J O R I S U L B E W Y N I A
en
B A U K J E N J E T Z E S S C H A A F S M A
Oudegâ (Wymbritseradeel), den 2 February 1873.

O P R O E P I N G !!!
Allen, die iets te vorderen hebben of verschuldigd zijn
aan F O E K E G A B E S W Y N I A, koopman en
schipper te Hydaard, worden verzocht daarvan franco op-
gave en betaling te doen vóór of op de 17 Maart 1873 te
kantore van Notaris de Jong te Wommels.

Getrouwd te Wommels, 24 Mei 1873:
S J O E R D L. W Y N I A van Cubaard en
J A N K E H. W I E R S M A van Nijland.
Geheel eenige kennisgeving aan Familie, Vrienden en Be-
kenden.

Getrouwd te Sneek, July 1873.
G. J. W Y N I A en
H O T S K E H. D I J K S T R A van IJsbrechtum.

Bevallen van eene Dochter
S Y T S K E S. W I E R S M A, Echtgenoot van
A G E T. W Y N I A.
Wommels, 8 Augustus, 1873.

I N H O U D S O P G A V E :
- Zijt gje van hetzelfde bloed - Laat de doden rusten - Uit
de pers in de 18e eeuw - Het ros of de ros - Boekbespreking
Merkwaardige grafscripten - Storm-wind - Familieberich-
ten - Nederland en de Heraldiek - De nalatenschap van Boto
Idzes - Ontstaan en betekenis van onze voor- en achternam-
men - Raad - Over de grenzen - De wereldgeschiedenis
schudt op haar fundamenten - Vader Abraham de Tweede -
Uit de Oude Doos -